

FORSKNINGSBERETNING 2023

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
Rammer for forskningen	5
Strategi for forskningen 2020-2023.....	5
Organisering af forskningen.....	5
Forskerne på Det Kgl. Bibliotek	7
Resultatmål for forskningen	8
Omverdenens kendskab til bibliotekets forskning	9
Publikationer.....	9
Faglighed.....	9
Netværk, samarbejdspartnere og faglige hverv	10
Forskningsområder	12
Afsluttede forskningsprojekter	18
Igangværende forskningsprojekter med ekstern finansiering	26
Publikationsliste	33
Fagfællebedømte publikationer	33
Forskningsformidling	36
Forskningen i tal	38
Finansiering af forskningsaktiviteter.....	38
Forskere.....	39
Forsknings- og ekspertformidling	40

Redaktion: Seniorforsker Marianne Holm Pedersen

Forsidefoto: Valgaften i DR-studiet 1966. Billedet stammer fra DR's arkiv, som Det Kgl. Bibliotek med medieaftalen 2023-2026 har fået ansvaret for at tilgængeliggøre online for alle borgere i Danmark.

Indledning

For Det Kgl. Biblioteks forskergruppe var fællesaktiviteterne i året 2023 præget af opstarten på forskningsprogrammet *Kulturarv og erindringsteknologier*. Der blev afholdt tre seminarer med fokus på hhv. kulturarv/kulturarvsliggørelse, teknologi og digitale arkiver. Mens de to første seminarer bestod af interne oplæg og fælles diskussioner, var lektor Helle Strandgaard Jensen (Aarhus Universitet) og professor Pelle Snickars (Lunds Universitet) inviteret til det tredje seminar for at give deres perspektiver på emnet digitale arkiver. Snickars' præsentation om "Generative digital heritage" og Jensens oplæg "Digitaliseringsprocesser og arkiver: Hvor er dokumentationen?" affødte spændende diskussioner, der også åbnede perspektiver for mulige kommende samarbejder om både forskning og studerendes brug af bibliotekets samlinger.

I 2023 indhentede Det Kgl. Bibliotek tre nye forskningsbevillinger fra Kulturministeriets Forskningspulje. Seniorforsker Stig Roar Svenningsen modtog midler til projektmodningen "Analyse af de geografiske dimensioner af operationsplaner fra den Kolde Krig", der udføres i samarbejde med Rigsarkivet og Koldkrigsmuseum Langelandsfort. Seniorforsker Thomas Hvid Kromann modtog en bevilling til forskningsprojektet "Forfatterarkivets fødsel. Om et overset paradigmeskifte i det 20. århundredes litterære felt". Endelig fik forskningsbibliotekar Axel Teich Geertinger og projektforsker Lene Halskov Hansen midler til projektet "På feltarbejde i musiketnologiske lydarkiver. Et studie i interaktionen mellem en indsamler og en traditionel dansk sanger med henblik på udvikling af en auditiv kildekritik". Mens projektmodningen blev påbegyndt i 2023 og beskrives senere i denne beretning, starter de to forskningsprojekter først i 2024.

Mens nogle projekter påbegyndes, afsluttes andre. Ph.d. stipendiat Emilie Paaske Drachmann indleverede i sommeren 2023 afhandlingen *Filer, forvaltning, forhandling. En materiel-semiotisk undersøgelse af det danske arbejde med UNESCOs konvention om immateriel kulturarv*. Det Kgl. Biblioteks anden ph.d. stipendiat Rasmus Rask Poulsen indleverede også sin afhandling *Keeping Up With the Moravians. Heritage-Making of Three Protestant Communities and their Eighteenth Century Settlements*. Begge gennemgik vellykkede forsvar på Københavns Universitet i efteråret. De indsamlede data fra de to projekter er efterfølgende blevet afleveret til Folkemindesamlingen på Det Kgl. Bibliotek.

Pr. 1. august 2023 tiltrådte Synnøve Midtbø Myking som forsker i afdelingen Specialsamlinger med særlig tilknytning til Håndskriftsamlingen. Myking har en ph.d. i latinsk middelalderfilologi fra Universitetet i Bergen og forsker i den latinske skrift- og bogkultur i Skandinavien i højmiddelalderen. Mykings specialisering er således relateret til et vigtigt område i Håndskriftsamlingen, der nu igen er dækket med forskningsekspertise.

Det Kgl. Biblioteks forskere formidler også jævnlige på forskellige platforme. Serier som *100 Danmarkshistorier* (Aarhus Universitetsforlag) er oplagte fora for den samlingsfaglige viden, og i 2023 udkom således seniorforsker Mette Kia Krabbe Meyers bog *Danmarks første foto 1840*. I de senere år er det dog blevet tydeligt, at egne udgivelser i trykte medier er blevet færre, mens online formidling udgør en større del. For nogle forskere er det især formidlingen til journalister og medier, der fylder, og Det Kgl. Biblioteks eksperter blev således brugt af radio, tv og trykte medier 83 gange i 2023.

I det følgende præsenteres Det Kgl. Biblioteks organisation, fagområder og produktion på forskningsområdet i 2023.

Rammer for forskningen

Strategi for forskningen 2020-2024

Forskningen på Det Kgl. Bibliotek er både samlingsorienteret og fagorienteret. Den samlingsorienterede forskning er den form for forskning, der fordres for en tidssvarende indsamling, forvaltning, bevaring, adgang til og formidling af bibliotekets samlinger, og som samtidig er nødvendig for at kunne yde Det Kgl. Biblioteks brugere en kvalificeret service. At forskningen samtidig er fagorienteret betyder, at der fokuseres på almene, videnskabelige problemstillinger i dialog med den forskning, der finder sted på universiteter og andre institutioner i og uden for Danmark. Det er netop den gensidige påvirkning mellem disse perspektiver, der giver biblioteket en særlig forskningsprofil. Desuden udgør bibliotekets fysiske og digitale samlinger et produktivt udgangspunkt for forskningen, og det giver mulighed for at bygge bro mellem forskellige faglige tilgange.

I 2020-2024 har Det Kgl. Bibliotek tre strategiske målsætninger for forskningen:

- For at styrke den videnskabelige kvalitet i Det Kgl. Biblioteks opgavevaretagelse vil vi konsolidere og udvikle det organisatoriske grundlag for forskningen.
- For at styrke Det Kgl. Biblioteks rolle som attraktiv forskningspartner vil vi udbygge det strategiske eksterne samarbejde med universiteter og andre relevante institutioner.
- For at udforske kulturarven og sikre metodisk udvikling i arbejdet med de fysiske og digitale samlinger vil vi udvikle et fælles forskningsprojekt.

Arbejdet med disse målsætninger blev påbegyndt primo 2020. Strategien løb oprindeligt til 2023, men er blevet forlænget med et år.

Organisering af forskningen

Det Kgl. Bibliotek er en forskningsinstitution under Kulturministeriet og bibliotekets opgaver som forskningsinstitution er dermed fastlagt i lov nr. 224 af 27. marts 1996 om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv.

Ansvar for Det Kgl. Biblioteks forskning er placeret i området Kulturarv under vicedirektør Tonny Skovgård Jensen. Pr. 1. september 2023 overtog direktør Svend Larsen ansvaret for området.

Det interne forskningsudvalg

Det interne forskningsudvalg er nedsat af bibliotekets direktion for at rådgive i overordnede forskningsspørgsmål samt koordinere og udvikle bibliotekets forskning. Udvalget virker på tværs af biblioteket, såvel geografisk som organisatorisk. Det er sammensat, så det repræsenterer forskning inden for bibliotekets fagområder, ligesom det samlet skal dække forskellige faglige tilgange.

Udvalget består af:

- Marianne Holm Pedersen, seniorforsker, Specialsamlinger og forperson for udvalget
- Claus Jensen, IT-konsulent, Data
- Ulla Bøgvad Kejser, seniorforsker og konservator, Bevaringsafdelingen
- Ditte Laursen, afdelingsleder, Digital Kulturarv
- Stig Roar Svenningsen, seniorforsker, Specialsamlinger
- Henrik Vetter, seniorforsker, Studie- og Forskerservice, Aarhus

Udvalgets arbejde understøttes af en forskningskoordinatorfunktion, der varetages af seniorforsker Marianne Holm Pedersen.

Det rådgivende forskningsudvalg

I overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 586 af 8. juli 1997 om institutioner omfattet af lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. er nedsat et rådgivende forskningsudvalg. Udvalget er sammensat af tre eksterne medlemmer, to repræsentanter for forskergruppen, samt en repræsentant for Det Kgl. Biblioteks ledelse. Formanden for bibliotekets interne forskningsudvalg fungerer som sekretær for udvalget.

Udvalget består af:

- Charlotte Appel, lektor, Aarhus Universitet (forperson)
- Hans Dam Christensen, professor, Københavns Universitet
- Mads Rosendahl Thomsen, professor, Aarhus Universitet
- Lotte Thyrring Andersen, seniorforsker, Det Kgl. Bibliotek
- Thomas Hvid Kromann, seniorforsker, Det Kgl. Bibliotek
- Tonny Skovgård Jensen, vicedirektør, Det Kgl. Bibliotek (frem til 31/8 2023)
- Svend Larsen, direktør, Det Kgl. Bibliotek (pr. 1/9 2023)

Forskerne på Det Kgl. Bibliotek

Det Kgl. Biblioteks forskere, ansat inden for den videnskabelige stillingsstruktur, har som udgangspunkt 25% forskningstid. Uden for den videnskabelige stillingsstruktur har biblioteket også AC-medarbejdere, der deltager i forskningsprojekter.

Medarbejdere inden for forskningsområdet

Ansæt inden for stillingsstrukturen for videnskabeligt personale med forskningsopgaver

Lotte Thyrring Andersen, seniorforsker, ph.d.

Emilie Paaske Drachmann, ph.d.-stipendiat (fratrådt 31/3 2023)

Ulla Bøgvad Kejser, seniorforsker, ph.d.

Mette Kia Krabbe Meyer, seniorforsker, ph.d.

Thomas Hvid Kromann, seniorforsker, ph.d.

Synnøve Midtbø Myking, forsker, ph.d.

Caroline Nyvang, seniorforsker, ph.d.

Marianne Holm Pedersen, seniorforsker, ph.d.

Rasmus Rask Poulsen, ph.d.-stipendiat (fratrådt 31/3 2023)

Claus Røllum-Larsen, seniorforsker, ph.d.

Henrik Smith Sivertsen, seniorforsker, ph.d.

Stig Roar Svenningsen, seniorforsker, ph.d.

Annette Balle Sørensen, seniorrådgiver, ph.d.

Anders Toftgaard, seniorforsker, ph.d.

Henrik Vetter, seniorforsker, ph.d.

Eld Zierau, seniorforsker, ph.d.

Personale med videnskabelige kompetencer uden for stillingsstrukturen, der deltager i forskningsprojekter og inden for de seneste tre år har publiceret videnskabelige arbejder

Rikke Lyngsø Christensen, forskningsbibliotekar, ph.d.

Axel Teich Geertinger, forskningsbibliotekar, ph.d.

Birgit Vinther Hansen, konservator, cand.scient.cons

Claus Jensen, IT-konsulent, ph.d.

Ditte Laursen, afdelingsleder, ph.d.

Anna Lawaetz, forskningsbibliotekar, ph.d.

Charlotte Præstegaard Schwartz, forskningsbibliotekar, ph.d.

Jiří Vnouček, konservator, ph.d.

Andreas Lenander Ægidius, forskningsbibliotekar, ph.d.

Resultatmål for forskningen

For forskningsområdet har biblioteket i perioden 2020-2023 haft følgende mål: 'Det Kgl. Bibliotek vil fastholde omfanget af bibliotekets forskning og vil øge omverdenens kendskab til den'.

Dette mål var specificeret i de følgende måltal:

- KB vil producere mindst én fagfællebedømt publikation pr. forsker pr. år i gennemsnit i aftaleperioden.
- KB vil producere mindst 25 formidlingspublikationer pr. år
- KB vil producere mindst 100 faglige foredrag og radio/tv-indslag pr. år.

Disse mål blev opnået med hhv. 1,8 fagfællebedømt publikation pr. år, 28 publikationer inden for forsknings- og ekspertformidling samt 106 faglige foredrag og radio/tv-indslag.

Derudover vedrørte et fjerde operationelt mål 'Omverdenens kendskab til bibliotekets forskning'. Ifølge rammeaftalen skulle der i 2021 udvikles målemetode og baselinemåling for at registrere forskningens synlighed, hvorefter måltal skulle fastsættes for de følgende to år. Bibliotekets interne forskningsudvalg har imidlertid foretaget en udredning, og efter dialog med bibliotekets forskergruppe og det rådgivende forskningsudvalg har vi konkluderet, at det ikke er muligt at udvikle en kvantitativ målemetode, der på meningsfuld vis supplerer de allerede eksisterende tal for publikationer og formidling. I stedet er det aftalt med Kulturministeriet, at den kvalitative beskrivelse i den årlige forskningsberetning udvides. Ligesom de foregående år indeholder dette års beretning derfor en redegørelse om emnet. Med denne redegørelse betragtes målet som opfyldt.

Omverdenens kendskab til bibliotekets forskning

Som nævnt ovenfor er det et selvstændigt mål i rammeaftalen 2020-23 at øge omverdenens kendskab til bibliotekets forskning. Dette har bl.a. indebåret at skabe et overblik over, hvordan forskningen er synlig for omverdenen og hvem den skal være synlig for. Forskningen henvender sig først og fremmest til et akademisk publikum og fagmiljøerne på universiteter og andre relevante institutioner. Den er dog også relevant for den øvrige opgaveløsning på biblioteket, ligesom den bredere forskningsformidling retter sig mod den almene befolkning. Her bidrager forskningsformidlingen således til bibliotekets mål om at nå bredt ud til borgere i Danmark.

Neden for redegøres for de forskningsmæssige sammenhænge, som forskerne indgår i.

Publikationer

Omverdenen opnår først og fremmest kendskab til bibliotekets forskning gennem de publikationer, der udgives. Publikationerne fra 2023 præsenteres senere i denne beretning, og yderligere overblik over forskernes aktiviteter kan findes i forskningsdatabasen [Pure](#) for arkiver, biblioteker og museer under Kulturministeriet. Heri registrerer alle forskere deres publikationer, ligesom man på de enkelte forskeres [profiler](#) kan se, hvilke nationale og internationale arbejdsgrupper, netværk, bestyrelser og konferencer, forskerne er aktive i, og de bidrag, de har leveret i medierne.

Det Kgl. Bibliotek har tilsluttet sig Berlin-deklarationen fra 2003 om *Open Access*, hvilket blandt andet indebærer en målsætning om, at bibliotekets forskning i størst muligt omfang skal gøres tilgængeligt digitalt. Biblioteket udgiver tidsskriftet *Fund og Forskning i Det Kgl. Biblioteks samlinger*, der siden 2020 er udgivet online i en publiceringskanal med *Open Access*.

Faglighed

Kendskab opnås også gennem de faglige sammenhænge, som forskerne indgår i. Selvom bibliotekets forskergruppe er forholdsvis lille, spænder den over en række forskellige fag (hvor én forsker godt kan være uddannet i flere fag):

Antropologi
Bevarings- og
konserveringsvidenskab
Datalogi
Digital bevaring
Etnologi
Filologi (latinsk og
nordisk)
Geografi

Historie
Italiensk
Kulturstudier
Kunst- og kulturvidenskab
Litteraturhistorie
Litteraturvidenskab
Matematik
Medievidenskab

Moderne kultur og
kulturformidling
Musikvidenskab
Nordisk sprog og litteratur
Palæografi
Teatervidenskab
Teologi
Zooarcheology
Økonomi

Netværk, samarbejdspartnere og faglige hverv

Det er en del af bibliotekets forskningsstrategi at indgå i eksterne samarbejder, hvor det er relevant. Disse kan udgøres af deciderede projektsamarbejder, men opstår også, når forskerne fx indtræder i styregrupper og udvalg eller fungerer som bivejledere for ph.d.-stipendiater på universitetet. Størstedelen af bibliotekets forskere er med i faglige netværk og foreninger, ligesom en række fungerer som censorer og gæsteforelæsere ved forskellige universiteter. Endelig fungerer forskerne som fagfællebedømmere for forskellige danske og udenlandske forlag og tidsskrifter, ligesom nogle er medlem af tidsskriftredaktioner.

Projektsamarbejder i 2023 fremgår af projektoversigten på s. 26 og frem. Nedenfor ses oversigter over forskernes faglige hverv og løbende redaktionsopgaver.

Styregrupper, advisory boards og bestyrelsesarbejde	Institution	Forsker
"H.C. Andersens Eventyr & Historier – den digitale manuskriptudgave" (SDU)	Syddansk Universitet	Anders Toftgaard
The Book of Books: Hernando Colón's Libro de los Epítomes	Københavns Universitet	Anders Toftgaard
Executive committee for CERL	Consortium of European Research Libraries	Anders Toftgaard
Bibliotekshistorisk Selskab		Anders Toftgaard
HisKIS netværk		Stig Roar Svenningsen
Militærhistorisk Netværk		Stig Roar Svenningsen
Nationalkomiteen for Geografi		Stig Roar Svenningsen
Landsforeningen til Bevaring af Fotografi og Film		Mette Kia Krabbe Meyer
Blue Shield Danmark		Ulla Bøgvad Kejser
Arkiv for Ny Litteratur	Hald Hovedgaard	Lotte Thyrring Andersen
Executive committee for SIBMAS og leder af arbejdsgruppen "Acquisitions of born-digital theatre archives"	The International Association of Libraries, Museums, Archives and Documentation Centres of the Performing Arts	Anna Lawaetz
Kildeskriftselskabet		Caroline Nyvang
Det Danske Gastronomiske Akademi		Caroline Nyvang
Beethoven and His Music in Nazi-Occupied European Countries	Universität Münster	Claus Røllum-Larsen

Censorkorps	Forsker
Bibliotekskundskab og Informationsvidenskab	Anna Lawaetz, Caroline Nyvang
Kommunikation og Oplevelsesdesign	Anna Lawaetz
Dansevidenskab, dramaturgi og teater- og performancestudier	Anna Lawaetz
Historie	Caroline Nyvang, Stig Roar Svenningsen
Økonomi	Henrik Vetter
Antropologi	Marianne Holm Pedersen
Det jordbrugsvidenskabelige censorkorps	Stig Roar Svenningsen
Fælles censorkorps for de videregående kunstneriske uddannelser	Ulla Bøgvad Kejser og Birgit Vinther Hansen

Redaktionsarbejde	Forsker
Temp	Caroline Nyvang
Kulturstudier	Caroline Nyvang
Fund og Forskning	Claus Røllum-Larsen
Geoforum Perspektiv	Stig Svenningsen
Performing Arts Collections in the Nordic Countries	Anna Lawaetz
Lex.dk, fagansvarlig	Caroline Nyvang, Anna Lawaetz, Mette Kia Krabbe Meyer

Øvrige faglige hverv	Institution	Forsker
Privatarkivudvalget		Caroline Nyvang
Kulturministeriets Forskningsudvalg		Marianne Holm Pedersen
Rådgiver, satsning for Kulturarv	Augustinus Fonden	Marianne Holm Pedersen
Ekstern lektor i Geografi	Roskilde Universitet	Stig Roar Svenningsen
National Representative for Imago Mundi - Denmark		Stig Roar Svenningsen
Bivejleder for to ph.d. studerende, Etnologi	Københavns Universitet	Marianne Holm Pedersen
Bivejleder for ph.d. studerende, Institut for Kunst og Kulturvidenskab	Københavns Universitet	Thomas Hvid Kromann
Hovedvejleder for kandidatstuderende	Universitetet i Oslo	Synnøve Midtbø Myking

Forskningsområder

Det Kgl. Biblioteks forskning er organiseret i forskellige afdelinger under de to områder Kulturarv og Biblioteksservice og Partnerskaber. Her præsenteres kort forskningen i dens organisatoriske sammenhæng, hvor de tre førstnævnte afdelinger hører under Kulturarv.

Forskningen i Specialsamlinger er især knyttet til bibliotekets samlinger inden for håndskrifter, boghistorie, musik, teater, kort, billeder samt folkløse og dagliglivets kultur, men forener bibliotekets samlingsorienterede og fagorienterede tilgange. Forskerne arbejder samtidig inden for fagfelterne litteraturvidenskab, kunst- og kulturvidenskab, teatervidenskab, musikvidenskab, filologi, geografi, historie, etnologi og antropologi. Digital humaniora er et felt, der i stigende grad går på tværs af øvrige fagområder.

Forskningen under Digital Kulturarv er knyttet til afdelingens kerneopgaver i indsamling, bevaring og adgang til digital kulturarv. Afdelingens fastansatte forsker har faglig baggrund i naturvidenskab (datalogi).

Den forskning der er forankret i Bevaringsafdelingen understøtter bæredygtig brug og bevaring af bibliotekets fysiske samlinger. Forskningen inden for bevaringsvidenskab er ofte tværfaglig og udføres i nationale og internationale forskergrupper.

Forskningen under Biblioteksservice og Partnerskaber udspringer af det tidligere Statsbiblioteket. Her var der tradition for at den enkelte forsker var forankret i sit faglige universitetsmiljø, snarere end i bibliotekets egne materialer og samlinger. Forskerne arbejder inden for litteratur og økonomi.

Nedenfor præsenteres forskningsområderne hos de fastansatte inden for stillingsstrukturen.

Ulla Bøgvad Kejser har en ph.d. i konserveringsvidenskab fra Det Kongelige Akademi med speciale i modellering af forholdet mellem kvalitet og omkostninger ved digitalisering og bevaring af kulturarv.

Ulla Bøgvad Kejseres forskning tager udgangspunkt i forskellige former for analyse af bevarings- og konserveringsdata med henblik på at opnå ny viden om bevaring af arkiv- og bibliotekssamlinger. Hun har især arbejdet med risikoanalyse i forhold bevaring af fysisk og digital kulturarv, med cost-benefit analyse af forskellige bevaringsstrategier, herunder bæredygtighed og med prioritering af bevaringsindsatser.

De seneste år har Ulla Bøgvad Kejseres forskning fokuseret på hvordan vi kan udnytte machine learning teknologier inden for bevaring af kulturarv. Aktuelt forsker hun i forudsigelse af risikable miljøforhold i magasiner og andre rum, der anvendes til kulturarv, og i udvikling af proaktive varslingsystemer. Det sker i samarbejde med kollegaer på Det Kgl. Bibliotek, DBC-Digital og Det Kongelige Akademi – Konservering.

Mette Kia Krabbe Meyer er ph.d. fra Kunst- og Kulturvidenskab med speciale i fotografi. Hun arbejder tværvideenskabeligt og kombinerer fotografiteori og medievidenskab, kultur- og videnskabshistorie samt samlingsvidenskab og digital humaniora.

På Det Kgl. Bibliotek har Krabbe Meyer bidraget forskningsmæssigt til udstillingen *Det er løgn. Forskerfusk og forfalskninger* (2012). Hun har kurateret *Ned med våbnene* (2014) og medkurateret *Blinde vinkler. Billeder af kolonien Dansk Vestindien* (2017-2018) og *Kameraet og os* (2021-2023). I øjeblikket arbejder Krabbe Meyer på den næste samlingsudstilling, der åbner i 2025.

Mette Kia Krabbe Meyer er del af forskningsprojektet *Queer Women 1880-2020 (New Histories of Same-Sex Relationships 1880-2020)* der er finansieret af Danmarks Frie Forskningsfond og ledes af professor Rikke Andreassen fra Roskilde Universitet. I projektet undersøger hun den visuelle repræsentation af queer kvinder. Krabbe Meyer arbejder med mange forskellige typer fotografi, fra det tidlige atelierfotografi over fotoalbumkulturen til nutidens billedstrøm på sociale medier.

Thomas Hvid Kromann er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og ph.d. i dansk litteratur på en afhandling om den danske 1960'er-avantgarde. Som seniorforsker i Håndskriftsamlingen på Det Kgl. Bibliotek arbejder han særligt med de seneste århundreders litteratur og kultur i tilknytning til bevarede person- og institutionsarkiver.

Forskningsområderne har omfattet det 20. århundredes avantgarder, den danske kunstnerbogs historie samt forfatterarkiver i det 20. og 21. århundrede. På Det Kgl. Bibliotek har tidligere forskningsprojekter været 1) dansk litteratur i en digital tidsalder med empirisk udgangspunkt i det bevarede materiale i Netarkivet og 2) en kortlægning af to avantgardebøgers transmissionshistorie

På baggrund af et netop afsluttet projekt om to avantgardebøgers transmissionshistorie har Thomas Hvid Kromann i 2023 fordybet sig i arkivteoretiske perspektiver samt foretaget indledende undersøgelser af dokumenter i arkiver, der vil være relevante for hans kommende forskningsprojekt med start i januar 2024.

Synnøve Midtbø Myking er ph.d. i latinsk middelalderfilologi fra Universitetet i Bergen. Fra august 2023 er hun ansat som forsker i afdelingen Specialsamlinger.

Mykings forskningsfelt er den latinske skrift- og bogkultur i Skandinavien i højmiddelalderen (ca. 1050-1300), med særligt fokus på palæografi, helgenkult og lærdomsnetværk. Fra 2020 til 2023 udforskede hun gennem postdocprojektet *Flanders, Norway and Denmark: Relations and Intertextual Exchanges in the High Middle Ages* norske og danske kontakter med Flandern og Nord-Frankrig i højmiddelalderen, og hvordan disse kontakter påvirkede norsk og dansk bogkultur. Det skete bl.a. med brug af håndskrifter på Det Kgl. Bibliotek. Projektet var finansieret af Norges Forskningsråd.

I efteråret 2023 arbejder Synnøve Midtbø Myking videre med studiet af den monastiske bogkultur i Danmark og Skandinavien i øvrigt, blandt andet ved at bidrage med oplæg på konferencer dedikeret til netværk og tekster og det lange 1400-tallet. Disse konferencer skal resultere i videnskabelige antologier. Hun er også ved at redigere et særnummer af tidsskriftet *The Medieval Low Countries*, hvori hendes bidrag fokuserer på den flamske indflydelse på skandinavisk helgendyrkelse i 1100-tallet.

Caroline Nyvang er cand. mag. i historie samt retssociologi og har skrevet ph.d. om danske trykte kogebøger.

Meget af Nyvangs forskning kredser om, hvad der er på spil, når vi sætter ord på, hvad god mad er. Det har hun undersøgt gennem både digitalt og analogt kildemateriale. Herudover interesserer Nyvang sig for, hvilken rolle traditioner spiller for os i dag, og hvordan den digitale transformation af samfundet påvirker vores skikke. Caroline Nyvang har publiceret forskningsartikler inden for dansk madhistorie, mediehistorie samt dansk kulturhistorie og deltager ofte i offentlige debatter om samme tematikker.

Nyvang forbereder i 2023 en større undersøgelse af, hvordan aprilsnarren er blevet påvirket gennem de seneste 100 års gennemgribende medialisering af samfundet.

Marianne Holm Pedersen har en ph.d. i antropologi fra Københavns Universitet. Som seniorforsker på Det Kgl. Bibliotek er hun særligt tilknyttet Folkemindesamlingen og forsker i emner knyttet til dagliglivets kultur.

Pedersens forskning har især fokuseret på temaer som migration, indvandring og mobilitet, generation, familie og forældreskab, islam og religiøsitet, samt traditioner og ritualer. Hun har fx set på sammenhængen mellem hverdagsliv, tradition og tilhørsforhold til det danske samfund blandt indvandrerfamilier i København. Pedersen har desuden beskæftiget sig med problemstillinger ift. hvordan kvalitative data indsamles og bevares i arkiver.

I sin aktuelle forskning undersøger Marianne Holm Pedersen udviklingen af det frivillige initiativ Venligboerne i perioden 2015-2023 med særligt fokus på hvilke kulturelle normer og værdier for frivillighed, der påvirker Venligboernes aktiviteter og de relationer, der er opstået blandt frivillige og flygtninge.

Claus Røllum-Larsen er mag. art. og ph.d. i musikvidenskab. Han var ansat ved Carl Nielsen Udgaven 1994-1996 og blev derefter seniorforsker på Det Kgl. Bibliotek.

Claus Røllum-Larsens forskning er koncentreret om emner inden for dansk musikhistorie. I 1990 udgav han en bog om kong Frederik 9.s private musikudøvelse suppleret med lignende studier i kongens familie bl.a. i det engelske og svenske kongehus. Siden da har han bl.a. beskæftiget sig med Københavns koncertliv og især med, hvordan nye udenlandske musikalske strømninger blev inkorporeret i det bredere musikrepertoire. Endelig har Røllum-Larsen i 2015 udgivet en bog om komponisten

Knudåge Riisager, som gennem sine værker bragte flere af tidens nye strømninger til Danmark.

Aktuelt arbejder han på en bog om komponisten Louis Glass, som var en repræsentant for den senromantiske tysk-østrigske symfonitradition. Bogen ventes udgivet i 2025.

Henrik Smith-Sivertsen er cand. theol. og ph.d. i musikvidenskab med speciale i populærmusikhistorie. Han arbejder i udpræget grad tværfagligt og indgår i faglige netværk fordelt på forskellige områder, nærmere bestemt musikvidenskab, medievidenskab og historie.

Smith-Sivertsens primære forskningsmæssige fokuspunkter er musikalske versioneringspraksisser, teknologihistorie, musikindustrihistorie, hitlisternes historie og populærmusikkens betydning og position i kulturhistorisk sammenhæng. Siden 2012 har Smith-Sivertsen arbejdet intensivt med webarkivering og anvendelse af digitale arkiver. Han har løbende udgivet bøger og artikler målrettet såvel forskningsverdenen som det brede publikum. Formidling på forskellige platforme til så mange mennesker som muligt er et vigtigt element i Smith-Sivertsens arbejde.

I 2023 arbejder Smith-Sivertsen dels på færdiggørelsen af et projekt om ”musikalske versioneringspraksisser i en digital tidsalder”, dels, i samarbejde med journalist Danni Travn, på en bog om den danske musikindustri historie.

Stig Roar Svenningsen er cand.scient.soc (2010) fra Roskilde Universitet og har en ph.d. i geografi fra Roskilde Universitet (2015). Som seniorforsker i afdelingen Specialsamlinger arbejder han med de historiske samlinger af kort og luftfotos.

Svenningsens forskning omhandler primært dansk kartografihistorie og brugen af historisk-geografisk data i landskabsforskning og historisk geografi. Blandt andet har Svenningsen i forbindelse med projektet BasemapH arbejdet med at forstå, hvordan informationer i kort er formet af forskellige samfundsmæssige kontekster og hvordan det har betydning for at forstå hvordan de historiske informationer kan bruges i dag.

I sin aktuelle forskning undersøger Svenningsen brugen af kort og kartografiske virkemidler i den militære operationsplanlægning i Danmark og Polen under den Kolde Krig. I den forbindelse undersøger han også Warszawapagtens indsamling af geografisk information om Danmark i perioden.

Annette Balle Sørensen er cand. scient i biologi (1991) og ph.d. i molekylærbiologi (1996) med en afhandling om anvendelsen af murine retrovirus til identifikation af gener, der potentielt kan spille en rolle for udvikling af cancer. Efterfølgende arbejdede Sørensen i en årrække inden for dette felt på Aarhus Universitet og i et privat kontraktforskningsfirma.

Siden hendes ansættelse i 2006 på Det Kgl. Bibliotek (dengang Statsbiblioteket) har Sørensen været medvejleder for fire ph.d.-studerende, indskrevet ved hhv. Det Naturvidenskabelige og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet.

Med udgangspunkt i sin forskningsviden og –erfaring har Annette Balle Sørensen de seneste år skrevet bidrag til lærebøger til ungdomsuddannelserne (fx om coronavirus) samt ydet generel support til forskere og ph.d.-studerende på Health (Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet) ved Aarhus Universitet inden for emner som informationssøgning, publicering og forskningsevaluering.

Lotte Thyrring Andersen er mag.art. i litteraturhistorie og ph.d. i nordisk sprog og litteratur. På Det Kgl. Bibliotek arbejder hun som seniorforsker i litteraturvidenskab med H.C. Andersen og Søren Kierkegaard (romantismen), Thøger Larsen og Jeppe Aakjær (århundredeskiftet), Virginia Woolf og Peter Seeberg (modernisme) og Frank Jæger og Jørgen Gustava Brandt (efterkrigstiden) som primære forskningsområder.

Lotte Thyrring Andersen arbejder også med forfatterarkiver og har registreret Thøger Larsens samling på Lemvig Museum og Peter Seebergs arkiv på Hald Hovedgaard. Desuden har hun udgivet Thøger Larsens lyrik, Jens Kruuses breve og Peter Seebergs øvrige noveller og kortprosa.

I 2023 arbejder Thyrring Andersen med en tekstkritisk udgave af Frank Jægers første fire digtsamlinger i serien Danske Klassikere (Det Danske Sprog- og Litteraturselskab)

Anders Toftgaard er mag. art. i litteraturvidenskab (KU) og ph.d. i italiensk (KU). Med en baggrund inden for fransk og italiensk senmiddelalder og renæssance (Boccaccio, Du Bellay, Montaigne, Speroni) arbejder han som seniorforsker i afdelingen Specialsamlinger med håndskriftsamlingen og de boghistoriske samlinger.

Toftgaards forskning ligger inden for boghistorie, bibliotekshistorie og samlingshistorie. Han har identificeret et ukendt værk fra 1593 af Giacomo Castelvetro, udgivet et katalog over og artikler om Det Kgl. Biblioteks samling af såkaldte mazarinader samt skrevet oversigtsartikler over dansk forskning i boghistorie. Anders Toftgaard har også skrevet artikler om, hvordan bøger har været genstand for kamp i Danmark fra reformationen til store nordiske krig, samt om Otto Thotts bibliotek og den thottske håndskriftsamling.

I sin aktuelle forskning arbejder Anders Toftgaard på en artikel om dansk retrospektiv nationalbibliografi og er ved at udgive et bogmanuskript af bibliotekets tidligere leder Chr. Bruun om danske privatbiblioteker i det 17.- og 18. århundrede (NKS 3680 kvart), som han i samarbejde med praktikanter har transskriberet i Transkribus – et AI-værktøj til håndskriftgenkendelse (HTR). Som del af et større projekt om Otto Thott som samler arbejder Toftgaard på udgivelse af kataloger over Otto Thotts samling af bøger trykt før 1531.

Henrik Vetter har en ph.d. i økonomi fra University of Warwick, Storbritannien. Veters forskning vedrører temaer inden for mikroøkonomi, dvs. hvordan forbrugere og virksomheder vælger hvordan de skal bruge deres ressourcer, herunder hvordan markedsstrukturen spiller en rolle.

I sin forskning har Vetter især interesseret sig for virksomhedsadfærd. Han har blandt arbejdet med virksomhedernes respons på usikkerhed, når usikkerheden har rod i politisk beslutningstagen. Et andet forskningsfelt inden for virksomhedsadfærd belyser konsekvenserne af at virksomhederne har særlige omkostninger ved øge produktionen (i forhold til et planlagt niveau).

I sin aktuelle forskning ser Vetter bl.a. på, hvordan kognitiv dissonans og forbrugerens respons herpå påvirker markeder, hvor moral spiller en rolle for forbrugsbeslutningen. Et andet emne af interesse er kollektiv erindring. Kollektiv erindring ses som værende betydningsfuld i forhold til politiske og sociale konsekvenser, og moderne teknologi påvirker mulighederne for at fremstille erindringer, for at gemme disse erindringer, og for at tilgængeliggøre dem. Det påvirker institutioner med bevaringsforpligtigelser, som for eksempel biblioteker, og det rejser spørgsmål om omfanget af indsatsen for at gemme erindringer.

Eld Zierau er cand. scient. i datalogi og matematik og ph.d. i digital bevaring ud fra et holistisk og et datalogisk perspektiv. Inden Zierau i 2007 kom til Det Kgl. Bibliotek, var hun i det private erhvervsliv, hvor hun arbejdede med næsten alle aspekter af IT.

Zieraus forskning er primært relateret til digital bevaring, men indeholder også andre aspekter af brug af vores digitale kulturarv nu og i fremtiden. Fx har dele af forskningen resulteret i en URN (Uniform Resource Name) standard for persistent referering af materialer i webarkiver (PWID: Persistent Web Identifier).

I sin aktuelle forskning undersøger Zierau praksisser for Research Data Management i forbindelse med forskningsdata i webarkiver. Ydermere arbejder hun internationalt på kriterier for evaluering af bitbevaringsløsninger.

Afsluttede forskningsprojekter

UNESCOs konferencelokale i Paris står klar til generalforsamling under 2003-konventionen om sikring af verdens immaterielle kulturarv. Foto: Emilie Paaske Drachmann

Fra fortegnelse til UNESCO: kulturarvsliggørelsen af immateriel kultur i Danmark

Ph.d. projekt ved Emilie Paaske Drachmann

Dette ph.d.-projekt omhandlede det danske arbejde med UNESCOs 2003-konvention i perioden 2018-2021. 2003-konventionen med det officielle navn *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage* vedrører sikringen af immateriel kulturarv i modsætning til UNESCOs Verdensarvskonvention fra 1972, der beskæftiger sig med materiel kultur- og naturarv. Danmark tilsluttede sig konventionen i 2010, og i 2017 annoncerede den daværende kulturminister muligheden for at nominere danske bidrag til konventionens internationale lister over kulturarv.

Formålet med projektet var at undersøge, hvordan kulturelle praksisser og levende kultur i Danmark kulturarvsliggøres eller værdisættes som kulturarv i det danske arbejde med 2003-konventionen og i danske ansøgningsprocesser til konventionens internationale lister. Med teoretisk afsæt i *Science and Technology Studies* (STS) og aktør-netværksteori (ANT) gik undersøgelsen helt tæt på de konkrete processer og

praksisser, hvormed immateriel kulturarv skabes som et fænomen, både i arbejdet hos den danske forvaltningsinstitution, Dansk Folkemindesamling ved Det Kgl. Bibliotek, og i personers, organisationers og foreningers bestræbelser på at få deres kulturelle praksisser anerkendt og indskrevet på konventionens lister.

Projektets empiri blev dels indsamlet, dels skabt på baggrund af feltarbejde hos Folkemindesamlingen og blandt relevante ansøgergrupper. Den indsamlede empiri bestod af dokumenter, notater, tidsplaner, ansøgningsformularer og –udkast mm. i både fysisk og digital form. Det etnografiske materiale bestod af notater fra feltarbejdet samt 12 bandede interviews med forvaltere og ansøgere. Materialet er efter projektets udløb indleveret til Folkemindesamlingen og indgår dermed nu i samlingens arkiv.

Projektets resultat var først og fremmest at demonstrere, hvordan arbejdet med immateriel kulturarv i høj grad foregår gennem papirarbejde, der handler om at foretage forskellige typer af oversættelser. Analyserne af konventionsarbejdet tydeliggjorde, hvordan det immaterielle var nødt til at blive oversat og indfanget i en materiel form for at kunne blive håndteret, vurderet, behandlet, forvaltet osv. Som analyserne viste, medførte hver enkelt oversættelse dog også en forandring eller et lille forræderi. Dette gjorde sig gældende både i de kulturarvsliggørende processer med at skrive, vurdere og behandle ansøgninger og i de oversættelser, der fandt sted, når UNESCOs globale begreb om immateriel kulturarv og retningslinjer for dens sikring og forvaltning skulle oversættes til danske forhold og arbejdsbetingelser. Ved at analysere det danske arbejde med konventionen gennem tætte beskrivelser af de oversættelses- og inskriptionspraksisser, det indebar, blev det muligt at få blik for, hvordan immateriel kulturarv ikke skabes som en hegemonisk og ensidig udbredelse af UNESCOs globale begreb, men at de forskellige oversættelser af begrebet påvirker og influerer begrebets udvikling på sammenfiltrede og komplekse måder.

Projektet mundede ud i afhandlingen ”Filer, forvaltning, forhandling. En materiel-semiotisk undersøgelse af det danske arbejde med UNESCOs konvention om immateriel kulturarv”. Afhandlingen udgør den første samlede analyse af det danske arbejde med 2003-konventionen, der hidtil kun er blevet sparsomt undersøgt og beskrevet. Ud over afhandlingen er desuden indtil videre en engelsksproget artikel udarbejdet og sendt i peer review. Dele af afhandlingens analyser blev desuden formidlet på den nordiske etnologi- og folklørekonference i Reykjavik i sommeren 2022.

Projektet forløb fra 1/10 2018 til 31/3 2023. Det blev forlænget undervejs pga. barselsorlov og den globale Covid19-pandemi. Projektet blev udført i samarbejde mellem Det Kgl. Bibliotek og Afdeling for etnologi på Saxo-instituttet på Københavns Universitet, og lektor Anne Folke Henningsen, Saxo-Instituttet, var hovedvejleder. Projektet blev finansieret af en bevilling fra Danmarks Frie Forskningsfonds pulje til forskeruddannelse uden for universiteterne.

Wilhelm Freddie (1909-1995), En families genvordigheder, 1940

The Politics of Family Secrecy in the Danish Welfare State

Projektdeltager på KB: Seniorforsker Caroline Nyvang

Det overordnede formål med dette projekt var at undersøge, hvordan familier gennem tiden har håndteret viden om forskellige normbrud og lovovertrædelser, samt hvordan offentlige myndigheder og fagpersoner har opfordret til hemmeligholdelse eller fremkaldt tabuer om specifikke typer af information. Målet var desuden at kaste lys over sammenfletningen af familiehemmeligholdelsespraksisser og bredere normative og sociopolitiske udviklinger i den danske velfærdsstat i det 20. århundrede. Det gjorde vi konkret gennem arkivstudier af hemmeligholdelse af 1) psykiatriske sygdomme, 2) skilsmissesager, 3) adoptioner af børn født uden for ægteskab samt 4) børn af tyske soldater, der gjorde tjeneste i Danmark under Anden Verdenskrig.

Caroline Nyvang var ansvarlig for delprojektet Ethical Exposure, der med afsæt i de øvrige delprojekter undersøgte de etiske og juridiske udfordringer, der kan opstå, når man skriver historie om intime emner. Formålet med delprojektet var desuden løbende at udvikle konkrete metodiske værktøjer til at understøtte etiske forskningspraksisser i de enkelte delprojekter. Delprojektet illustrerede, at historiefaget generelt savner den samme form for etisk diskussion, der ellers har præget samfundsvidenskaberne de seneste 50 år. Som led i delprojektet blev der udviklet et sæt redskaber, der fremadrettet

skal hjælpe historikere med at få blik for og italesætte de forskellige etiske valg, deres forskningsproces rummer.

Det samlede projekt resulterede i en lang række nye indsigter, der blev udbredt via forskningspublikationer og flere forskellige formidlingstiltag. Som led i projektet gennemførte vi den internationale konference *The Politics of Family Secrecy* (januar 2021). Udvalgte papers herfra blev publiceret i et særnummer af det indflydelsesrige tidsskrift *Journal of Family History*.

Projektdeltagerne har i projektperioden sammen varetaget en offentlig research-blog (<https://familysecrecy.sites.ku.dk/>), hvorpå der blev skrevet en række formidlende indlæg, herunder en blog-post om familiehemmeligheders rolle i amerikansk politik og valg forfattet af Caroline Nyvang sammen med forskningsprojektleder Karen Vallgård. Samme emne dannede baggrund for en kronik ved *Kristeligt Dagblad* (4 nov. 2020)

Projektets ph.d.-studerende, Marie Meier, kuraterede en forskningsbaseret udstilling på Forsorgsmuseet om hemmeligholdelse og tavshed i forbindelse med psykisk sygdom. Vi har samlet givet talrige interviews og foredrag samt skrevet adskillige artikler til danske og internationale medier. Projektet har med andre ord været med til at stimulere en debat om historiciteten af familiehemmeligheder, deres magtdynamik og deres relation til bredere samfundsmæssige udviklinger.

Endelig resulterede projektet i digital samlingsopbygning med relevans for fremtidig forskning, idet interviewmateriale i samarbejde med postdoc Martina Koegeler blev indlemmet i Folkemindesamlingen ved Det Kgl. Bibliotek.

Projektet forløb 2018-23. Det var oprindeligt treårigt, men blev flere gange automatisk forlænget på grund af corona-nedlukninger. Projektet blev finansieret via en bevilling på kr. 5.888.001 fra Det Frie Forskningsråds Sapere Aude-program til projektleder Karen Vallgård, Københavns Universitet. Caroline Nyvang deltog med 8 måneders forskning i projektet, hvoraf 4 var medfinansieret af Det Kgl. Bibliotek.

Gudstjeneste påskemorgen 2020, Bethlehem, Pennsylvania. Foto: Rasmus Rask Poulsen.

Moravians of both Worlds: A study of the heritagization of three Protestant communities and their settlements

Ph.d. projekt ved Rasmus Rask Poulsen

Denne afhandling behandler, hvordan medlemmer af Brødremenigheden i Christiansfeld, et lille protestantisk trossamfund i det sydlige Danmark, forhandler og fortolker deres historiske by, deres religiøse traditioner og deres genstande som del af den UNESCO Verdensarv-status, Christiansfeld blev tildelt i 2015. For at belyse disse processer i Christiansfeld præsenterer afhandlingen samtidige perspektiver fra Brødremenighederne i byerne Herrnhut, Sachsen, og Bethlehem, Pennsylvania, der ligesom Christiansfeld blev grundlagt som protestantiske kolonier af og for medlemmer af Brødremenigheden i 1700-tallet. Afhandlingen er baseret på kvalitativ dataindsamling gennem etnografisk feltarbejde i Christiansfeld over 12 måneder (i 2016 og 2020), samt kortere ophold i Herrnhut og Bethlehem på samlet fem uger.

Med udgangspunkt i analytiske begreber og teorier fra *Critical Heritage Studies* og særligt studier af religiøs kulturarv undersøger afhandlingen de kulturelle og sociale processer, der indgår i værdisætningen og forhandlingen af Brødremenighedens religiøse arv, dens byer, traditioner og objekter, som både kulturarv og verdensarv. Hvordan forvalter Brødremenighederne deres skattede værdier, som noget de har arvet og ønsker

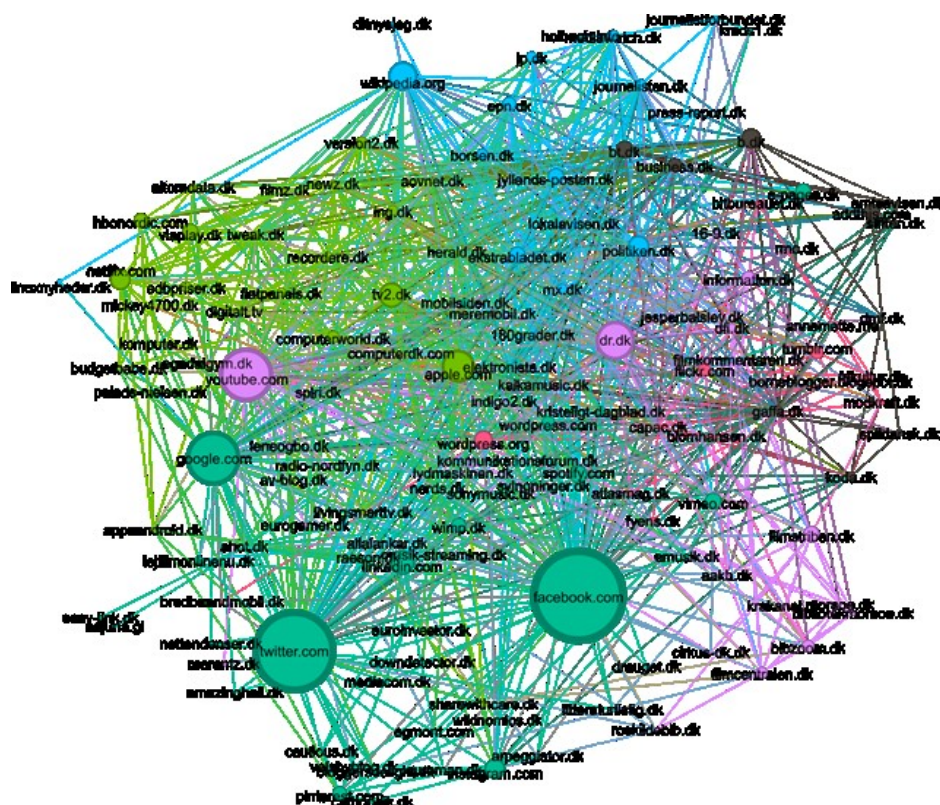
at passe på, samtidig med at de nu deler disse med hele verden? Dette spørgsmål undersøger afhandlingen med udgangspunkt i det daglige og religiøse liv blandt Brødremenighedens medlemmer.

Afhandlingen viser, hvordan medlemmerne vedvarende fortolker deres "levende menighed" som arvinger til deres særlige religiøse værdier. Positionen som arvinger skaber en særlig relation til Christiansfeld og menighedens religiøse liv. Dog må menigheden også forhandle, hvordan de holder deres menighed levende ved at bevare og beskytte den, mens udefrakommende interessenter med kulturarvs- og verdensarvsmandat deler og påvirker, hvordan menigheden holder sin arv levende.

Afhandlingen bidrager til den eksisterende etnografisk-baserede forskning inden for studier af religiøs kulturarv med sit selvstændige etnografiske perspektiv på lokale former for *kulturarvsliggørelse*: en vedvarende forhandling mellem religiøse og sekulære interessenter. Analytisk bidrager afhandlingen især med sit fokus på lokale kulturarvsaktører som arvinger, som er et analytisk frugtbart begreb inden for etnografiske studier af religiøs kulturarv.

Projektet forløb fra 2019 til 2023. Det blev forlænget undervejs pga. Covid19-pandemien. Ud over afhandlingen har ph.d. projektet resulteret i to antologikapitler og en artikel, ligesom projektets resultater undervejs er blevet præsenteret på forskellige seminarer og konferencer.

Projektet blev udført i et samarbejde mellem Det Kgl. Bibliotek og Afdeling for etnologi på Saxo-instituttet på Københavns Universitet og blev finansieret af en bevilling fra Danmarks Frie Forskningsfonds pulje til forskeruddannelse uden for universitetet. Professor Tine Damsholt, Saxo-Instituttet, var hovedvejleder.

Netværksanalyse af indgående hyperlinks i Netarkivet på termen 'streamingtjeneste', december 2014. Et indgående hyperlink er et link, der peger på et andet site, fra modtagerens synsvinkel.

Indsamling af streaming

Forskningsprojekt v/ projektforsker Andreas Ægidius

Projektet *Indsamling af Streaming* undersøgte, hvordan streamingtjenesters bestanddele er blevet indsamlet af Det Kgl. Bibliotek. Det efterprøvede tre overordnede hypoteser om:

- at streamingsoftwarens brugerflade spiller en afgørende rolle for hvordan vi forstår og tilgår digitalt født medieindhold under fællesbetegnelsen streaming.
- at Det Kgl. Biblioteks nuværende indsamling og dokumentation ikke er fyldestgørende for fremtidig forskning og tilgængeliggørelse af danske streams og tilhørende brugerflader.
- At indsamling af streaming kræver en kombination af indsamlingsmetoder, der er tilrettelagt på en sådan måde at både indholdet, metadata og brugerflader indsamles.

Projektet har ført til en kortlægning, som har bekræftet hypotese 2 og 3.

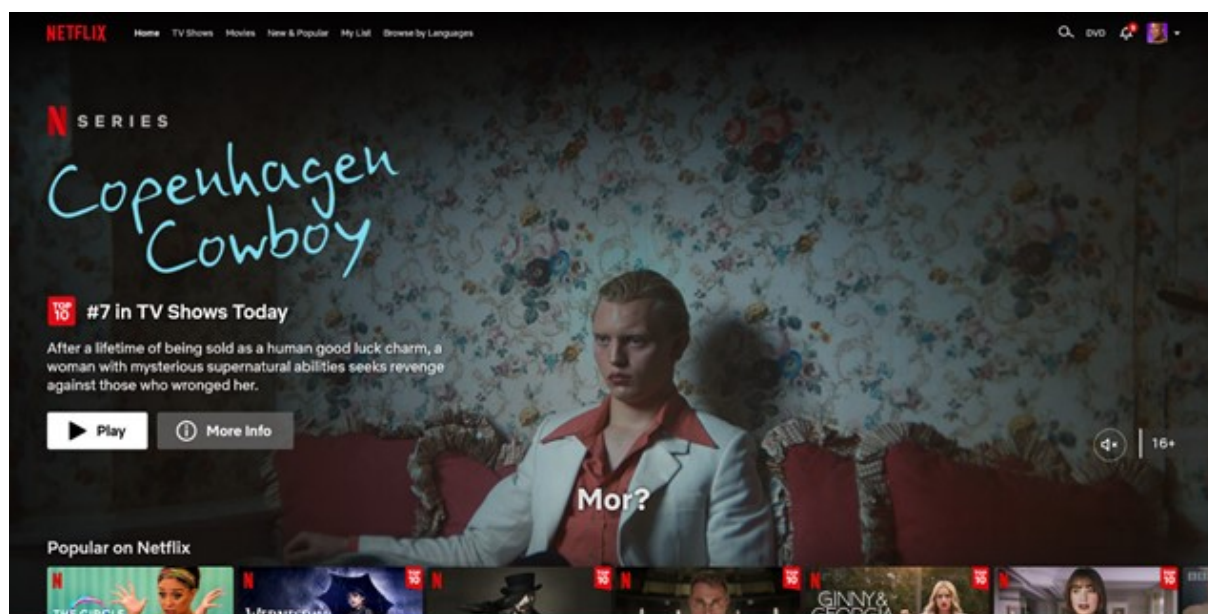
Kortlægningens dokumentation er udgivet i et generelt datasæt, der indeholder vores registrering af streamingtjenester henvendt til danskere, som er blevet indsamlet til

Netarkivet. Lige så vigtigt har vi undersøgt i hvilken grad streamingtjenesternes brugerflader er blevet indsamlet, hvilket understøtter arbejdet med hypotese 1.

Ud over brugerfladerne indsamler biblioteket udgivelser som musik, bøger og tv-serier via separate særligt tilpassede arbejdsgange baseret på pligtaflevering. Indsamlingen af streamingtjenesters brugerflader er mangelfuld, idet biblioteket med sin automatiske indsamling af streamingtjenesters websteder ikke benytter log-in og desuden ikke kan indsamle indlejrede videoer eller bidder heraf, endsige hvordan afspilning foregår (playback). Det tilhørende datasæt understøtter en undersøgelse af de metodiske udfordringer, som biblioteket og medieforskere står overfor ved indsamlingen af streaming. Diskussionen af de metodiske udfordringer danner grundlag for et opråb til beslutningstagere om at styrke grundlaget for at kunne indsamle kulturarv, der tilgængeliggøres i abonnementsbaserede online tjenester og forslag til optimeret indsamling af streaming. Sidstnævnte er allerede under udarbejdning i den løbende tilpasning af indsamlingen af digital kulturarv fra danske public services streamingtjenester, DRTV og TV2 Play.

Ud over de planlagte to forskningsbaserede artikler førte projektet i alt til udgivelse af to datasæt om streamingtjenester indsamlet i Netarkivet 2005-2022. Datasættene består som nævnt af supplerende filer til afprøvning af en metode til undersøgelse af udbredelsen af betegnelsen streaming i netarkivet. Det andet datasæt dokumenterer, hvilke streamingtjenester vi faktisk kunne finde i Netarkivet vha. skærmbilleder af 41 streamingtjenesters brugerflader og skærmbilleder af 27 streamingtjenesters apps (iOS og Android), som er indsamlet i netarkivet.

Projektet løb over perioden 2022-23 og blev finansieret af en bevilling fra Kulturministeriets Forskningspulje på kr. 718.848.

Netflix' forside, mens en trailer for Copenhagen Cowboy automatisk afspilles (januar 2023).

Igangværende forskningsprojekter med ekstern finansiering

Identifikation af blyforbindelser og hvorfor de bliver mørkere i hvide highlights i tegninger og på fotografier (LEADMAD)

Projektdeltager på KB: Cand.scient.cons. Birgit Vinther Hansen

En undersøgelse af Den Kongelige Grafiske Samling har vist, at nogle af de mest dyrebare og unikke tegninger med højlys i blyhvidt er ved at blive mørke. Et lignende fænomen er observeret i kunstværker og på fotografier tilhørende Det Kgl. Bibliotek, og det videnskabelige forskningsprojekt LEADMAD har derfor til formål at redde mastertegninger i de to samlinger. Tidligere undersøgelser udført af CATS (Centre for Art Technological Studies and Conservation, Statens Museum for Kunst) peger på, at mørkningen af blyhvidt sandsynligvis hænger sammen med øget forurening fra luften og/eller fra de materialer, som kunstværkerne opbevares med. Grunden til, at nogle af de blyhvide højlys i ældre værker bevarer deres lyse toner, mens andre bliver mørke eller helt sorte, er dog stadig et mysterium. LEADMAD-projektet vil forske i variationen i kemisk sammensætning på grund af herkomst, produktion og handel, samt brugen og anvendelsen af blyhvidt. Med nye og avancerede videnskabelige teknikker vil det belyse, hvordan disse aspekter påvirker nedbrydningen af blyhvide højlys. Den opnåede viden vil gøre det muligt at identificere de bedste klimatiske forhold for langsigtet opbevaring af kunstværker med blyhvide highlights på Statens Museum for Kunst og Det Kgl. Bibliotek.

Det Kgl. Bibliotek deltager med 2 måneders forskning i projektet, der ud over Statens Museum for Kunst også involverer Vrije Universiteit Amsterdam, University og Antwerp og Université Paris-Saclay. Læs mere her: <https://www.smk.dk/en/article/lead-white/>

Ekstern samarbejdspartner: Statens Museum for Kunst

Finansiering: Willum fonden, Tauck Ritzau Innovative Philanthropy, Kulturministeriets Forskningsudvalg, Lektor Peer Rander Amundsens Legat (fond) samt Slots- og Kulturstyrelsen.

Periode: 2021-2024

Mary Steen åbnede fotografisk atelier på Amagertorv 4 i 1884. Hun boede sammen med flere forskellige kvinder i løbet af sit liv, bl.a. med Helga Richter, der kom fra Trondhjem og arbejdede i atelieret som retoucher. Foto: Ukendt fotograf: Portræt af Mary Steen, 1889, Det Kgl. Bibliotek.

Queer kvinder 1880-2020 (New Histories of Same-Sex Relationships, 1880–2020)

Projektdeltager på KB: Seniorforsker Mette Kia Krabbe Meyer

Forskningen i LGBTI+ har i Danmark primært omhandlet mænds forhold til mænd. Den har taget udgangspunkt i det faktum, at homoseksualitet blandt mænd var forbudt og har beskrevet bekæmpelse og diskrimination. Projektet føjer nyt til LGBTI+ historien, da det sætter fokus på kvinders kærlighed til kvinder. Det har den tese, at mange kvinder (inkl. 'kvinder' som i dag kaldes ikke-binære eller trans) fra 1880'erne til 1950'erne indledte romantiske og seksuelle forhold, som var accepteret af familier og

lokalsamfund. På baggrund af fotografier, journalistik og litteratur beskrives kvinders relationer til kvinder frem til 2020. Overordnet bidrager projektet til metodeudvikling i analysen af de forskellige kildetyper. Det forholder sig til og bringer nyt til aktuelle køns- og seksualitetsteorier, til historieskrivningen på områder, hvor kildematerialet er sparsomt, og til arkivforskningen.

Projektet er et kollektivt forskningsprojekt (DFF research projekt 2) og har professor Rikke Andreassen, Roskilde Universitet som projektleder. Derudover deltager to ph.d. stipendiater i projektet. Mette Kia Krabbe Meyer indgår med 15 måneders forskning i projektet, hvoraf halvdelen er medfinansieret af Det Kgl. Bibliotek.

Ekstern samarbejdspartner: Roskilde Universitet
Finansiering: Danmarks Frie Forskningsfond
Periode: 2022-2024

Viden i bevægelse: Dans, krop, arkiv

Projektdeltager på KB: Forskningsbibliotekar Anna Lawaetz

Projektet undersøger, hvordan kropslige erfaringer og spor af dans i samspil med eksisterende arkivalsk materiale kan bidrage til uddybning af eftertidens viden om Danmarks koreografiske kulturarv. Dette gøres igennem tre workshops med dansere, koreografier og forskere, hvor forskellige koreografers materialer undersøges. De enkelte cases' forskydning i tid og materialetyper aktiverer forskellige problemstillinger. Casene er: 1) 1915 – 1925 Emilie Walbom, den første kvindelige koreograf ved Det Kongelige Teater, hvor der hos danserne ikke er en kropslig hukommelse af værket 2) 1965 – 1975 Doug Crutchfield, jazzdanser, koreograf og pædagog med egen skole i København, hvis elever stadig er aktive i dansemiljøet og 3) 1989 – 1999 Micado danse Ensemble, uafhængigt producerende kompagni under kunstnerisk ledelse af Mikala Bjarnov Lage og Charlotte Rindom, der stadig er skabende og udøvende. I den sidste case indgår materialer fra hybridarkivet dansearkiv.dk fra Dansehallerne. Selve kurateringen og betydningen af det digitale dokument i en kreativ proces, bliver en del af undersøgelsen fra Det Kgl. Biblioteks side.

Projektet er et kollektivt forskningsprojekt og har Lektor Karen Vedel som projektleder. Anna Lawaetz deltager med 7 måneders forskning i projektet. Derudover deltager Stephen Hunt fra Det Kgl. Bibliotek med 0,5 måneders løn, der finansieres af Det Kgl. Bibliotek. Afslutningskonferencen afholdes på Det Kgl. Bibliotek i september 2025. Den samlede bevilling er på 2.225.000 kr.

Ekstern samarbejdspartner: Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet
Finansiering: Augustinus Fonden
Periode: 2023-2026 (for KB's vedkommende: 2025)

Doug Crutchfield, en amerikansk danser som i godt 20 år fungerede som instruktør, danser og koreograf i København. Fotograf: Erling Mandelmann. Det Kgl. Bibliotek

Fra hørespil til lydteater

Forskningsprojekt v/ forskningsbibliotekar Anna Lawaetz

Man har de sidste fem år kunne følge en eksplosion af lyddramatik i Danmark såvel som internationalt. Fra at være knyttet til radiomediet og en sendeflade som hørespil er der sket en kreativ appropriering af den lyddramatiske form i teaterverdenen. Det nye lydteater placerer publikum i uvante situationer og afspejler en teknologisk udvikling, hvor vi som lyttere ikke er bundet til et radioapparat i stuen, men kan bevæge os frit – eller træde ud af privaten og ind i iscenesatte rum og teatrale fællesskaber.

I projektet undersøges relationen mellem de nye lyddramatiske former og hørespillet historisk set fra 1975 til i dag med afsæt i Det Kgl. Biblioteks omfattende samlinger af hørespil. Tesen er, at produktionsforholdene har været afgørende for det lydæstetiske udtryk, og derfor også haft betydning for de dramaturgiske greb igennem tiden.

Der er ikke lavet en større systematisk undersøgelse af hørespillet efter 1975 i Danmark. Der er således en del af projektet, der vil kortlægge hørespillets udvikling frem til nedlukningen af Radiodrama i 2018/19 for at sætte den kreativ opblomstring af lydteater uden for institutionen i perspektiv.

Anna Lawaetz deltager med 12 måneders forskning i projektet. Derudover er der indhentet midler til en bogudgivelse. Den samlede bevilling er på 815.321 kr.

Finansiering: Kulturministeriets Forskningspulje
Periode: 2023-2025

Knud Helglund, Astrid Villaume, Gunnar Luring og Erik Mørk i Björn-Erik Höijers hørespil Ømhedens grænse. Fotograf: Janne Woldbye Petersen. Det Kgl. Bibliotek.

Projektmodning - analyse af de geografiske dimensioner af operationsplaner fra den Kolde Krig

Projektleder på KB: Seniorforsker Stig Roar Svenningsen

Formålet med dette projekt er at forberede en større forskningsansøgning om anvendelsen af digitale metoder til at undersøge brugen af kort og kartografiske virkemidler i den militære planlægning under den Kolde Krig. Ambitionen er at skabe nye metodiske og empiriske landvindinger i forhold til analyser af operationsplaner fra det danske og polske militær under den Kolde Krig. Hidtil har forskningen kun i mindre grad inddraget den kartografiske del af kildematerialet. Hensigten er derfor at undersøge mulighederne for at udvikle metoder til at inddrage de kartografiske elementer af planerne ved brug af Geografiske Informationssystem (GIS). Samtidig vil

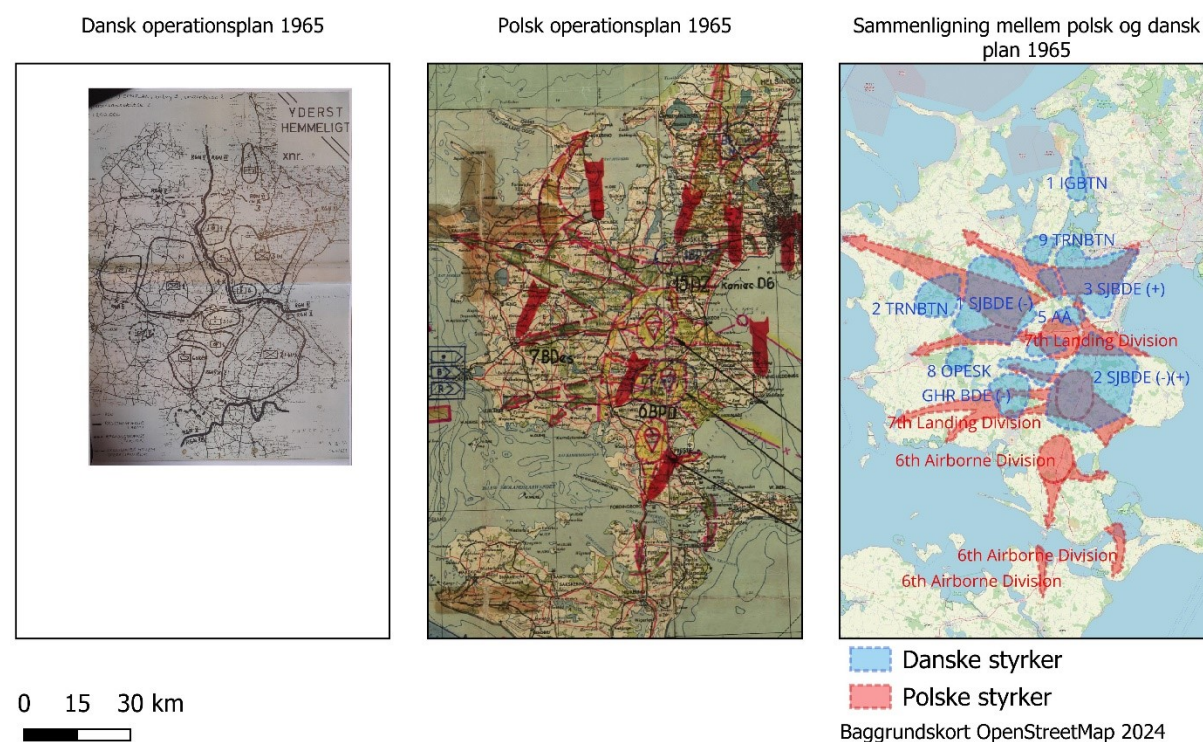
projektet gøre op med tidligere forsknings fokus på fragmenter fra den østlige planlægning, ved også at inddrage den vestlige planer i en komparativ analyse. Projektet vil være det første, som analyserer længere tidsserier af plankomplekser fra både Warszawapagten og NATO og til, at inddrage de kartografiske elementer af planerne i analysen.

Projektet er en projektmodning, der ledes af Seniorforsker Stig Roar Svenningsen, Det Kgl. Bibliotek og udføres i samarbejde med seniorforsker Steen Andersen fra Rigsarkivet og analytiker Anne Werenberg fra Koldkrigsmuseum Langelandsfort. Det Kgl. Bibliotek har medfinansieret forskningstid svarende til 3 mdr. og Rigsarkivet har medfinansieret forskningstid svarende til 1 mdr.

Ekstern samarbejdspartner: Rigsarkivet, Koldkrigsmuseum Langelandsfort

Finansiering: Kulturministeriets Forskningspulje

Periode: 2023-2024

Sammenligning af de danske og polske planer for en potentiel kamp om Sjælland år 1965. De to første kort viser de oprindelige kilder, mens det sidste kort viser hvordan geodata lag genereret fra planerne kan sammenlignes ved hjælp af et geografisk informationssystem. Kilde: Rigsarkivet og Institute of National Remembrance.

Beasts2Craft

Projektdeltager på KB: Konservator, ph.d. Jiří Vnouček

Kvaliteten i produktionen af husdyr gennemgik en rivende udvikling fra år 500 - 1900. Biocodicologi (studiet af de biologiske informationer i pergament) afslører denne historiske udvikling. Det EU-støttede projekt B2C vil dokumentere de biologiske og håndværkmæssige spor i pergamenter for dels at dokumentere udviklingshistorien og dels udvikle studiet af pergamenter. I projektet anvendes zooarkæologiske informationer bevaret i pergamenter til at identificere de første trin i produktion, husdyrhold og forberedelse af skind. B2C kombinerer de data om håndværk, der kan udledes af pergamenter, med kemiske data og moderne analoger til at danne det første europæiske register over skabelsen af pergament år 500-1900. Brugen af biocodicologi vil afdække den information, der var tilgængelig på den tid, hvor skriftet blev til og hvilke metoder, der blev anvendt til at bevare pergamenter samt indsamle højopløselige biologiske data for husdyrhold, indlejret i pergamenterne.

Projektet er et kollektivt forskningsprojekt (EU Horizon 2020), der ledes af professor Matthew Collins fra Københavns Universitet og University of Cambridge. Derudover deltager forskere, post docs og ph.d'ere fra University of Cambridge, Université Pantheon-Sorbonne, University of York, University of Bristol og Københavns Universitet. Fra Det Kgl. Bibliotek deltager Jiří Vnouček med 50% af sin arbejdstid i fem år. Halvdelen af denne tid er finansieret af projektet, resten er medfinansiering fra Det Kgl. Bibliotek.

Læs mere om projektet på sites.google.com/palaeome.org/ercb2c/home

Ekstern samarbejdspartner: Københavns Universitet

Finansiering: EU, Cordis

Periode: 2018-2024 (Projektet er forlænget med et år)

Publikationsliste

Fagfællebedømte publikationer

Monografier, antologier og ph.d.-afhandlinger

Hansen, Henning, Jakobsen, Jesper, **Nyvang, Caroline**, Purtoft, Maria, Rasmussen, Krista Stinne Greve og Simonsen, Maria (red.). *Boghistorie i Skandinavien*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2023. <https://doi.org/10.2307/jj.3643869>

Poulsen, Rasmus Rask. *Moravians of both Worlds: A study of the heritagization of three Protestant communities and their settlements*. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, 2023.

Drachmann, Emilie Paaske. *Filer, forvaltning, forhandling. En materiel-semiotisk undersøgelse af det danske arbejde med UNESCOs konvention om immateriel kulturarv*. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, 2023.

Tidsskriftartikler

Kallenbach Ulla og **Lawaetz, Anna**. Levels of presence in the drama text: Between close and distant reading. *Orbis Litterarum*. 2023 18(5):401-420.
<https://doi.org/10.1111/oli.12399>

Laursen, Ditte, Brøgger, Marie Nisbeth, Fage-Butler, Antoinette Mary, Møller, Jane Ege og Grønning, Anette. Generic characteristics of patients' e-consultations with general practitioners. *Communication and Medicine*. 2023 18(2):168-184.

Lawaetz, Anna og Kallenbach, Ulla. Svend Borberg: mellemkrigstidens fortrængte dramatiker. *Nordica*. 2023, 39:251-285.

Lawaetz, Anna og Kallenbach, Ulla. Eksklusionen. Danske Dramatikeres Forbunds opgør med Svend Borberg efter besættelsen. *Temp. Tidsskrift for historie*. 2023, 14(27):103-125.

Myking, Synnøve Midtbø. The Low Country saints of the Næstved Calendar. *Scandinavian Journal of History*. 2023. [30 sider]
<https://doi.org/10.1080/03468755.2023.2250350>

Myking, Synnøve Midtbø. A Psalter for a Danish Queen? Remarks on London, British Library, Add. MS 17868. *Collegium Mediaeval*. 2023, 36:241-261.

Myking, Synnøve Midtbø. Thomas Becket, Clairvaux, and Ringsted: Sainly Diversity and European Influences in a Twelfth-Century Fragmentary Legendary from Denmark. *Classica et Mediaevalia. Revue danoise de philologie et d'histoire*. 2023, 72:255-288.

Pedersen, Marianne Holm. Vernacular Humanitarianism in the Land of Associations: Negotiating Voluntary Organisation, Municipal Influence and the Reception of Refugees among Venligboerne in Denmark. *Ethnos. Journal of Anthropology*. 2023. [20 sider] <https://doi.org/10.1080/00141844.2023.2285225>

Rosenkrantz-Hansen, Claus, **Boserup Thestrup, Jesper, Rindom Riise, Rasmus, Iversen, Rie Karen Marie og Johnsen, Solveig Sandal.** An offer the journal couldn't refuse: How a Danish collaborative project paves the way for DOAJ inclusion. *Nordic Perspectives on Open Science*. 2023, 8 [8 sider]. <https://doi.org/10.7557/11.7001>

Schaffer, Gad og **Svenningsen, Stig Roar.** A Comparative Analysis of the Soviet Military City Plans of Tel Aviv, Israel and Copenhagen, Denmark (1985). *Cartographic Journal*. 2023, 59(4):339–351. <https://doi.org/10.1080/00087041.2022.2155762>

Thyrring Andersen, Lotte. Byger af barndom: Erindring og hverdag i digte af Klaus Rifbjerg, Jørgen Gustava Brandt og Pia Tafdrup. *Spring* 2023, 53:91-117.

Viñas-Caron, C. L., Palomo, R. I., Fazlic, N., **Vnouček, Jiri**, Driscoll, M., Fiddymment, S. og Collins, M. A biological reading of a palimpsest. *iScience* 2023, 26(6). <https://doi.org/10.1016/j.isci.2023.106786>

Ægidius, Andreas Lenander. Testing methods to explore the evolution of 'stream'-related terms in the Danish Web archive. *First Monday*. 2023, 28(12). [24 sider] <https://doi.org/10.5210/fm.v28i12.13189>

Bogkapitler/bidrag til antologier og leksika

Jansson, Eva-Maria. Copenhagen, Biblioteca Simonseniana. I *Encyclopedia of Jewish Book Cultures Online*. Amsterdam: Brill. 2023.

Nyvang, Caroline. En and i avisen: Aprilsnarren som samfunds- og mediekritik. I Kjus, Audun, Skott, Fredrik, Tolgensbakk, Ida og Österlund-Pötsch, Susanne (red.): *Spill med magiske sirkler*. Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur. 2023, s. 223-41.

Nyvang, Caroline og Zierau, Eld. Untangling Nordic Web Archives. I Bak, Greg og Rostgaard, Marianne (red.): *The Nordic Model of Digital Archiving*. London: Routledge. 2023, s. 188-196. <https://10.4324/9781003325406-14>

Rastonis, V., **Vnouček, Jiri** og Oskarsdóttir, S. The conservation of Flateyjarbók. I Driscoll, Matthew J. (red.): *Proceedings of the eighteenth international seminar held at the University of Copenhagen 14th-16th April 2021*. København: Museum Tusculanums Forlag. 2023, ss. 349-370.

Smith-Sivertsen, Henrik. Internet Archiving: The Many Lives of Songs in the YouTube Age. I Rogers, Holly, Freitas, Joana og Porfirio, João Fransisco (red.): *Remediating Sound: Repeatable Culture, YouTube and Music*. New York: Bloomsbury Academic. 2023, s. 93-111.

Toftgaard, Anders. A Private Library as a Material History of the Book. Otto Thott's Encyclopedic Library in Copenhagen. I Jagersma, Rindert, Chayes, Evelien og Blom, Helwi (red.): *Private libraries and private library inventories, 1665-1830: Studying and interpreting sources*. Amsterdam: Brill, s. 48-76. DOI: https://doi.org/10.1163/9789004542969_004

Toftgaard, Anders. Battles of Books in Denmark from the Reformation to the Great Northern War. I Nordin, Jonas, Strenga, Gustavs og Sjökvist, Peter (red.): *The Baltic Battle of Books: Formation, Transfiguration and Relocation of European Libraries in the Confessional Age (c. 1500–c. 1650) and their Afterlife*. Leiden: Brill. 2023, s. 214-241. DOI: https://doi.org/10.1163/9789004441217_012

Toftgaard, Anders og Nyvang, Caroline. Dragende materialitet: Forskydninger i den boghistoriske praksis efter den digitale revolution. I Hansen, Henning, Jakobsen, Jesper, Nyvang, Caroline, Purtoft, Maria, Rasmussen, Krista Stinne Greve og Simonsen, Maria (red.). *Boghistorie i Skandinavien*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2023, s.13-46. DOI: <https://doi.org/10.2307/jj.3643869.4>

Konferenceabstracts

Lawaetz, Anna, Arnfred Vedel, Karen, Bork Petersen, Franziska og Bäckman, Carolina. Dance Archival Encounters in Present Time. 2023. Abstract fra VI EASTAP Conference, Aarhus, Danmark.

Lawaetz, Anna, Kuhlmann, Annelis og Kallenbach, Ulla. New Approaches to Analyzing Drama with Digital Tools. 2023. Abstract fra Dimensions of Dramaturgy, Aarhus, Danmark.

Lawaetz, Anna. I only save what I cannot remember. Danish Performing Arts and Archival Strategies in the 21 Century. 2023. Abstract fra Nordisk Center for Teaterdokumentation, Helsinki, Finland.

Nyvang, Caroline. Hemmeligheder. En session om etik og moral og om grænser, der flytter sig. Abstract til Dansk Historikermøde 2023 sammen med B. Possing, N. d.Connick-Smith, K. Vallgård og N. Nyegaard.

Svenningsen, Stig Roar, Andersen, Steen og Werenberg, Anna. Bringing spatial humanities into military history: Towards a framework for applying geospatial methods in historical analysis of operational-level plans from the Cold War. 2023. Abstract fra International Society of Military Sciences conference, København, Danmark.

Zierau, Eld, Laursen, Ditte, Healy, Sharon, Have, Ulrich Karstof, Chambers, Sally, Aasman, Susan, Holowni, Olga og Cannelli, Beatrice. Web archives and FAIR data: Exploring the challenges for research data management (RDM). Abstract fra IIPC Web Archiving Conference 2023 – Sound and Vision, Hilversum, Holland.

Konferencebidrag – Poster

Zierau, Eld. PREMIS in a page. A beginner's guide to the PREMIS Data Model. 19th International Conference on Preservation of Digital Objects. University of Illinois, USA.

Bidrag, der ikke har en tekstform – datasæt

Ægidius, Andreas Lenander. Supplementary files for article "Testing methods to explore the evolution of 'stream'-related terms on the Danish Web archive" LOAR: Det Kgl. Bibliotek. 2023. <https://doi.org/10.21994/loar8556>

Forskningsformidling og publikationer, der ikke er fagfællebedømte

Monografier

Krabbe Meyer, Mette Kia. *Danmarks første foto 1840. 100 danmarkshistorier*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 2023. 100 s.

Formidlingsartikler

Sahl, Sonny Ankjær. Kamante og Lulu i Amerika: Et bidrag til udgivelseshistorien af Karen Blixens Out of Africa. *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*. 2023, 61:115-124. <https://doi.org/10.7146/fof.v61i.135605>

Kromann, Thomas Hvid. "Vi har tæmmet Rejselystens ubændige Tiger for en Stund": Om Storm P's collagebreve til Wilhelm Wanscher 1931-32. *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*. 2023, 61: 103-112. <https://doi.org/10.7146/fof.v61i.135604>

Bogkapitler/bidrag til antologier

Toftgaard, Anders og Hansen, Jens Jørgen. Danish (i Appendix B Glossary Translation Tables). I Della Rocca de Candal, Geri, Grafton, Anthony og Sachet, Paolo (red.): *Printing and Misprinting: A Companion to Mistakes and In-House Corrections in Renaissance Europe (1450-1650)*. Oxford: Oxford University Press. 2023, s. 516-518.
<https://doi.org/10.1093/oso/9780198863045.001.0001>

Anmeldelser og kronikker

Nyvang, Caroline. Anmeldelse: Ole Hyldtoft: Mad, drikke og tobak (3 bind) Museum Tusculanums Forlag. *Historisk Tidsskrift*. 2023, 123(1):243-248.

Nyvang, Caroline. Anmeldelse: Andreas Marklund - Overvågningens historie: Fra sorte kabinetter til digital masseovervågning. *Historisk Tidsskrift*. 2023, 123(2):482-484.

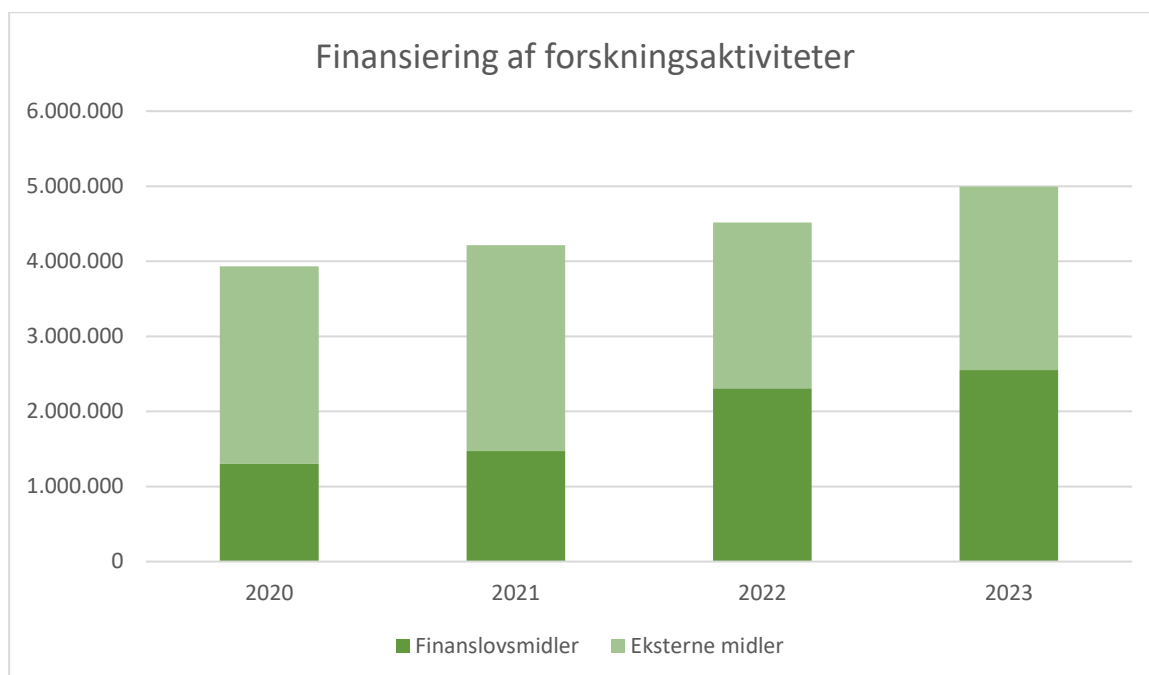
Nyvang, Caroline. Forsker er dykket ned i Berlingskes arkiv af aprilsnarre: Her er, hvad det kan lære os. *Berlingske Tidende*. 2023, 2. april.

Svenningsen, Stig Roar. A Cartographic Analysis of Soviet Military City Plans: By Martin Davis. Cham, Switzerland: Springer, 2021. ISBN 978-3-030-84016-7. Pp. xii, 200, illus. STG £212.49 (cloth). *Imago Mundi*. 2023, 74(2):317-318.

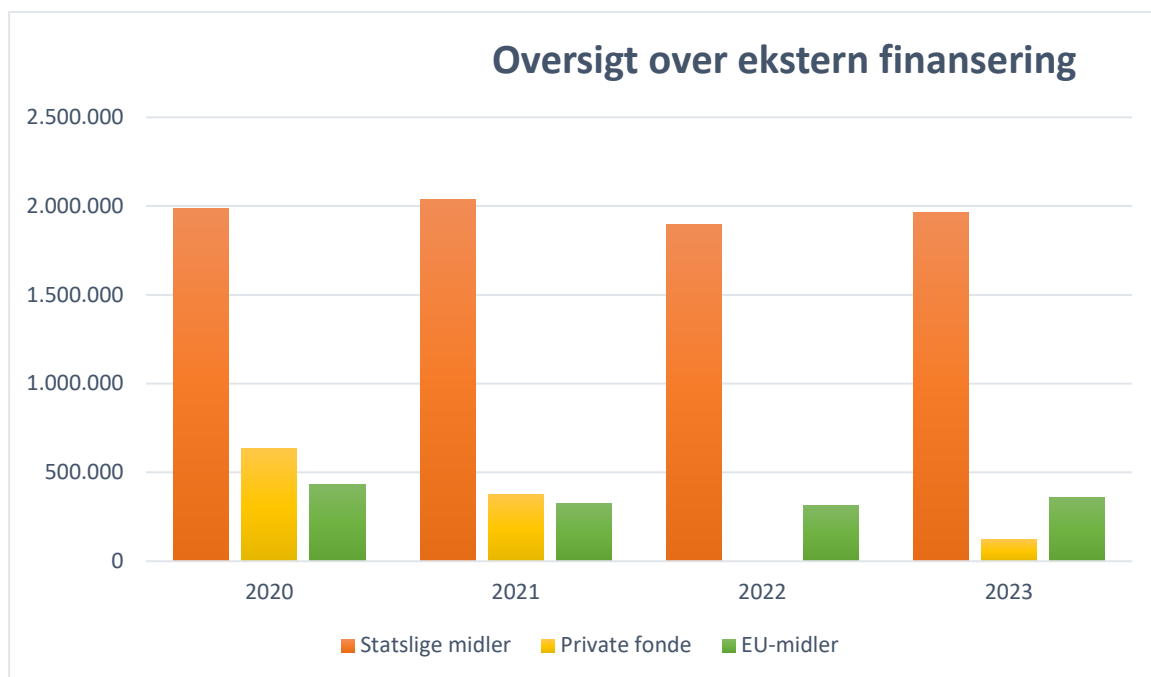
I tillæg til ovenstående trykte publikationer formidler Det Kgl. Biblioteks forskere deres viden online på fx bibliotekets egen hjemmeside såvel som på platforme som fx lex.dk.

Forskningen i tal

Finansiering af forskningsaktiviteter

Tabellen viser en oversigt over finansieringen af forskningsaktiviteter på Det Kgl. Bibliotek via hhv. finanslovsmidler og eksterne midler 2020-2023.

Tabellen illustrerer opdelingen mellem forskellige typer af ekstern finansiering. Som det ses, er den offentlige forskningsfinansiering fra de frie forskningsråd og Kulturministeriets Forskningspulje gennemgående den primære kilde.

Forskere

Stillings-kategori	Årsværk			Personer			20-39 år		40-59 år		60+ år	
	I alt	K	M	I alt	K	M	K	M	K	M	K	M
Forsker	0,1	0,1		1	1		1					
Seniorforsker	2,72	1,3	1,42	12	6	6		1	4	3	2	2
Ph.d.-stipendiat	0,48	0,24	0,24	2	1	1	1	1				
Øvrige forskere	1,05	0,35	0,7	3	1	2			1	1		1
Sum	4,35	1,99	2,36	18	9	9	2	2	5	4	2	3

Tabellen viser fordelingen af forskernes stillingskategori, antallet af årsværk og personer, samt fordelingen på køn, opdelt i kvinder (K) og mænd (M), og alder i året 2023. Opgørelsen indeholder personer med mindst 10% forskning.

Forsknings- og ekspertformidling

Fagfællebedømte Publikationer	Antal		
	2023	2022	2021
Monografier		2	0
Redigerede antologier	1		
Afhandlinger	2	0	0
Tidsskriftartikler	14	10	12
Bidrag til antologi	8	8	6
Andet	7	4	5
I alt	32	24	23

Tabellen viser antallet af udgivne fagfællebedømte publikationer i 2023 fordelt på typen af publikationer og sammenlignet med de to foregående år.

Ikke fagfællebedømte Publikationer	Antal		
	2023	2022	2021
Monografier	2	1	0
Formidlingsartikler	26	16	14
Andet	6	31	3
I alt	34	48	17

Tabellen viser antallet af udgivne formidlingspublikationer i 2023 fordelt på typen af publikationer og sammenlignet med de to foregående år. Tallene indeholder bidrag for både forskergruppen og øvrige eksperter på Det Kgl. Bibliotek og afviger således fra det antal publikationer, der fremgår af publikationslisten ovenfor.

Øvrig forsknings- og ekspertformidling	Antal		
	2023	2022	2021
Foredrag	68	72	46
Medieindslag	83	93	73
Antal medieindslag, der er radio/tv	38	30	N/A

Tabellen viser en oversigt over øvrig forsknings- og ekspertformidling i 2023 og sammenlignet med de to foregående år. Tallene indeholder bidrag for både forskergruppen og øvrige eksperter på Det Kgl. Bibliotek.